

Bilten

Broj 7, april 2011. godine

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE

USTANOVA ZA UNAPREĐENJE EKONOMSKE, NAUČNO-TEHNIČKE,
KULTURNE I SPORTSKE SARADNJE IZMEĐU REPUBLIKE SRPSKE
I REPUBLIKE SRBIJE

IZDVAJAMO

PRVA ZAJEDNIČKA SJEDNICA DVIJU VLADA
NAJUSPJEŠNIJI U PRIVREDI ZA 2010. GODINU

BANJA LAKTAŠI

OPŠTINE RS: NOVI GRAD

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE U SRBIJI

Bulevar despota Stefana 4/IV
Beograd, Srbija

Tel: 00 381 11 324 6633

Faks: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs

Sadržaj

U fokusu

Održana prva zajednička sjednica vlada RS i Srbije 3

Specijalne veze

Srbija i Srpska u svjetlu regionalnih odnosa 5

Investicije

Saradnja IRB RS i Svjetske banke 6

Rusi grade drugi blok TE „Ugljevik” 6

Zapošljavanje

Usvojena strategija zapošljavana RS za period 2011–2015. 7

Priznanja

Izbor najuspješnijih u privredi RS za 2010. godinu 8

Sajmovi

Dani vina u Trebinju 10

Obrazovanje

Muzička akademija Univerziteta u Istočnom Sarajevu. 11

Turizam

Banja Laktaši 12

Opštine RS

Novi Grad 15

U fokusu

Održana prva zajednička sjednica vlada RS i Srbije

Premijeri Cvetković i Đombić predsjedavali su zajedničkoj sjednici

Polovinom prošlog mjeseca (18. mart) u Banjaluci je održana prva zajednička sjednica vlada Republike Srbije i Republike Srpske koju su mnogi učesnici ocijenili kao istorijsku. Sjednici su zajednički predsjedavali premijeri Srbije i Srpske Mirko Cvetković i Aleksandar Đombić. Uz konstataciju da odnosi između Beograda i Banjaluke nikada nisu bili na višem nivou, potpisano je više memoranduma

o saradnji i dva kreditna aranžmana, te zaključeno da treba proširiti rad na zajedničkim projektima.

Memorandumima o razumijevanju Srbije i Republike Srpske potpisani su za oblasti energetike, saobraćaja i infrastrukture i nauke i tehnologije. To su samo neki od dvadeset i sedam ugovora koje su u posljednje vrijeme potpisani na osnovu Sporazuma o specijalnim paralel-

nim odnosima između Srbije i RS u okviru Dejtonskog sporazuma. A, kako je istakao premijer Đombić u pripremi je još šest.

Jedan od dva kreditnih ugovora odnosi se na nabavku 200 teretnih vagona za potrebe „Željeznica RS”, za koje je Vlada Srbije odoborila 14.400.000 evra sa rokom otplate od 18 godina, grejs periodom od tri godine i kamatnom stopom od jedan odsto.

U fokusu

Drugi kreditni aranžman odnosi se na opremanje osnovnih škola u RS sa oko 11.000 računara. Vrijednost ovog kredita je 4,5 miliona evra sa rokom otplate od osam godina, grejs periodom od tri godine i kamatnom stopom od jedan odsto.

Napokon, potpisan je i ugovor o zajedničkoj izgradnji fiskulturne dvorane za potrebe osnovaca na Palama, a u okviru već realizovanog projekta izgradnje škole „Srbija”, koja predstavlja svojevrsan simbol bratstva i saradnje srpskog naroda sa dvije obale Drine.

Izjava premijera Srpske

Na konferenciji za novinare, održanoj poslije zajedničke sjednice, premijer Džombić je ocijenio da ova sjednica ima izuzetan značaj kao prva jer najavljuje još bližu i bogatiju saradnju dvije vlade i najavio da će naredna uskoro biti održana u Beogradu.

Džombić je naglasio da iza Srbije i RS već stoje veoma značajni projekti i posebno izdvojio privatizaciju „Telekoma RS”. Na taj način su obezbjeđena sredstva za razvojni program RS, na osnovu koga je Srpska u protekle četiri godine ne samo ekonomski nego i politički ojačala.

Razgovarali smo i o započetim projektima i onima koji su u toku, kao što je izgradnja mosta Bačevci - Kakava, Bratunac - Ljubovija i o autoputu koji treba da dođe do Višegrada,

da, a zatim u obliku brze ceste da se produži do Istočnog Sarajeva”, rekao je Džombić.

Bilo je riječi i o hidroenergetskim potencijalima i

Dva premijera svečano otvorili novu zgradu ANURS

Cvetković i Džombić otvorili su novu zgradu Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske u centru Banjaluke i prisustvovali svečanom dijelu godišnje Skupštine ANURS. Tom prilikom, Predsjednik Milorad Dodik uručio je akademiku Miloradu Ekmečiću visoko odlikovanje za doprinos razvoju i afirmaciji RS.

Prilikom šetnje od Pplate Republike do zgrade Akademije, gosta Cvetkovića i domaćine Dodika i Džombića pozdravilo je nekoliko stotina građana.

projektima u vezi sa Gornjom i Srednjom Drinom, a resorna ministarstva su zadužena da u što kraćem roku daju prijedloge o budućoj saradnji u oblasti energetike – zaključio je premijer RS.

Izjava premijera Srbije

Premijer Cvetković je izrazio zadovoljstvo posjetom Banjaluci, uz ocjenu da ona pokazuje posvećenost Srbije saradnji u regionu i realizaciji

Sporazuma o specijalnim paralelnim vezama sa Republikom Srpskom.

On je ukazao na to da je potrebno održavati dobre odnose između Beograda i Banjaluke, čemu će, kako je istakao, doprinijeti i potpisani sporazumi, ali da već i sama činjenica da su dvije vlade održale zajedničku sjednicu dovoljno govori o nivou saradnje.

„Ono što ostaje iza ovoga jesu zadaci koji su ozbiljni i pred nama, jer da biste postigli viši nivo, morate raditi više. Nadam se da će do iduće sednici biti vidljivi koraci koje smo od tada postigli i da ćemo produbiti saradnju, jer postoji i ona koja nije kodifikovana” – zaključio je Cvetković.

Ministri iz Srbije

Pored premijera Cvetkovića, u posjeti banjalučkim kolegama bili su i potpredsjednici Vlade Jovan Krkobabić i Verica Kalanović, ministar ekonomije i regionalnog razvoja Nebojša Čirić, ministar za infrastrukturu i energetiku Milutin Mrkonjić, ministar zdravlja Zoran Stanković, ministar životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja Oliver Dulić, ministar vjera i dijaspore Srđan Srećković i ministar prosvjete i nauke Žarko Obradović.

Zajedničkoj sjednici dviju vlada prethodili su odvojeni susreti predsjednika vlada i ministara, kao i prijem kod predsjednika Republike Srpske Milorada Dodika.

Specijalne veze

Srbija i Srpska u svjetlu regionalnih odnosa

Pod punim nazivom „Republika Srpska i Republika Srbija u svjetlu novih regionalnih i globalnih odnosa“ u Beogradu je nedavno održan okrugli sto na kome je učestvovao veći broj naučnih radnika iz oblasti društvenih nauka iz Beograda i Banjaluke, te predstavnika vlada Srbije i Srpske. Neposredan povod bio je Memorandum o razumijevanju i saradnji između Ministarstva spoljnih poslova Srbije i Ministarstva za ekonomsku saradnju i regionalne odnose Republike Srpske, koji su potpisali ministar Vuk Jeremić i ministarka Željka Cvijanović.

Nakon pozdravnih riječi, koje je u ime suorganizatora (Centar za nacionalnu

strategiju Beograd – Banjaluka, Institut za međunarodnu politiku i privredu, časopis „Nova srpska politička misao“) uputio direktor CENSA dr Đuro Kovačević, skupu se obratio ministar Jeremić. On je istakao da se politika Srbije prema BiH nije promjenila i da dosljedno i dalje podržava sve ono što se ravnopravno dogovore tri naroda u dva entiteta. I dodao da je izgradnja evropskog društva u Srbiji i Srpskoj jedan od zajedničkih prioriteta, te da će regionalna saradnja i dalje biti jedna od centralnih preokupacija njegovog ministarstva.

Ministarka Željka Cvijanović takođe je istakla proevropsku opredijeljenost Srpske, uz napomenu da se to

ponekad i ponegdje pokušava zloupotrijebiti kao argument za promjene unutrašnjeg preuređenja BiH. „Odnosi sa Srbijom za RS su izuzetno značajni, ne samo zbog sunarodničkih veza nego njenih međunarodnopravnih obaveza koje su definisane Dejtonskim sporazumom“, naglasila je Cvijanović. Memorandum potpisan između dva ministarstva, pored ostalog, podrazumijeva i neophodnu pomoć u edukaciji i treningu kadrova iz RS za diplomatsku službu BiH. Ovaj sporazum je jedan od 27 koji su već u realizaciji, a u pripremi je još nekoliko ne manje značajnih.

U dužoj i sadržajnoj raspravi savjetnik Predsjednika Srbije dr Trivo Indić osporio je neke primjedbe da brojni memorandumi o srpsko-srpskoj saradnji imaju više deklarativan karakter, navodeći vrlo obimnu, konkretnu i preciznu evidenciju o njihovoj realizaciji u oblasti investicija, trgovine, nauke, kulture, obrazovanja, sporta itd. A glavni urednik NSPM Đorđe Vukadinović je upozorio da u odnosima Srbije prema Srpskoj ne bi trebalo da bude paternalizma kao u nekim periodima u prošlosti, te da odnosi između naroda sa dvije obale Drine treba da budu nezavisni od tekućeg rasporeda političkih snaga na jednoj i drugoj strani.

Investicije

Saradnja IRB RS i Svjetske banke

Investiciono-razvojna banka Republike Srpske otvorila je novu kreditnu liniju za mala i srednja preduzeća i preduzetnike sa ukupnim sredstvima od 37,4 miliona konvertibilnih maraka. Krediti se mogu koristiti za osnovna i obrtna sredstva s tim da je najviši pojedinačni iznos do pet miliona, uz rok otplate do 10 godina i grejs period od tri godine. IRB će, kao što je to slučaj i sa ostalim vrstama kredita, sredstva plasirati preko više ovlašćenih komercijalnih banaka u RS. Iako je izlazna kamata fiksna, krajnja kamata za korisnike kredita kretaće se, prema prvim procjenama, u rasponu od 6,2 do 7,7 odsto, na osnovu prava poslovnih banaka da svoje

marže usklađuju sa ponudom i potražnjom na tržištu novca. Zainteresovani mogu odmah aplicirati kod NLB Razvojne banke, Nove banke, UniCredit banke, Reiffeisen banke, Hypo Alpe Adria i Intesa Sanpaolo banka.

Ovaj projekat se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom odnosno na osnovu zajma od 19,12 miliona evra, a krajnji rok za iskorišćenje kreditnih sredstava ističe sa polovinom 2014 godine. Stručnjaci Svjetske banke su, prema uobičajenim kriterijumima, izabrali pomenutih šest komercijalnih banaka i sa njima su potpisani posrednički ugovori. Kako ističe šef ovog kreditnog projekta u IRB-u Zlatko Popović, uslove ponude kredita

preuzeće izabrani finansijski posrednici, ali i sav rizik plasmana sredstava, dok će IRB redovno vršiti reviziju realizacije kreditne linije, a ugovori će biti raskinuti sa poslovnim bankama koje do određenog roka ne budu uspjele da iskoriste sredstva. Ukoliko se pak pokaže da u RS postoji preduzetnički interes za kredite koji prevazilazi ponuđena sredstva, postoji mogućnost da ih Svjetska banka i poveća unutar kvote predviđene za BiH kao cjelinu.

Prednosti ovih kredita jesu desetogodišnji rok otplate i uključivanje novoformiranog Garantnog fonda RS, koji korisnicima pomaže u obezbjeđivanju garancija prema poslovnim bankama.

Rusi grade drugi blok TE „Ugljevik”

Vlada RS prihvatila je kao pismo o namjerama samoinicijativan predlog firme „Comsar Energy“ ruskog vlasnika R. Sardarova o izgradnji „Ugljevika“ 2. Na lokalitetu Ugljevika postoje rezerve uglja za izgradnju čak četiri bloka, a izgradnjom drugog kapacitet Termoelektrane bi se povećao za 300 megavata. Radi se o ulaganju 400 miliona evra, koje bi u cjelini

obezbijedio inostrani investitor, dok bi RITE „Ugljevik“ ostvario 10 odsto vlasništva. Koordinator cjelokupnog trebalo bi da bude zajednička firma „Comsar Energy Republike Srpske“, koja bi bila formirana u narednih nekoliko mjeseci. Kako je istakao premijer RS Aleksandar Džombić: „Sardarov je ugledan biznismen koji ima razvijene poslove u oblasti energetike, transporta i komunikacija u Rusiji i inostranstvu, a realizacija ovog posla imaće veliki značaj za elektroprivredu i privredu RS u cjelini, posebno za tržište rada i zapošljavanje.“ Na igradnji „Ugljevika“ 2 biće angažovano oko 1000 naših radnika, a njeno puštanje u pogon otvoriće preko 700 stalnih radnih mjesta, što u vrijeme ekonomske krize i dramatičnog pada zaposlenosti u svijetu, zemljama EU i regionu predstavlja veliko ohrabrenje za RS.

Zapošljavanje

Usvojena strategija zapošljavana RS za period 2011–2015.

Narodna skupština Republike Srpske je 24. marta usvojila Strategiju zapošljavanja Republike Srpske za period od 2011. do 2015. godine, prvi srednjoročni strateški dokument kojim su postavljene osnove za koordinisan i uravnotežen razvoj zapošljavanja u RS.

Strategija treba da obezbijedi održavanje dostignutog nivoa zaposlenosti, aktivno učešće mladih na tržištu rada i zapošljavanje marginalizovanih kategorija stanovništva u RS.

Dokumentom je predviđeno da do kraja 2015. godine stopa dugotrajne nezaposlenosti treba da padne sa 68 odsto zabilježenih u 2010. godini na 55 odsto, dok stopa zaposlenosti kod žena treba da poraste sa 38,3 odsto, zabilježenih u 2010. Godini, na 46 odsto.

Do kraja 2015. godine stopa zaposlenosti starijih lica treba da poraste sa 40,5 odsto zabilježenih u prošloj godini na 48 odsto, dok stopa zaposlenosti za mlade treba da poraste sa 22 odsto, zabilježenih u 2010. godini, na 30 odsto.

Broj invalidnih lica sa zaposlenjem sa 26,8 odsto treba da bude povećan na 35 odsto

u 2012. godini. U 2013. godini potrebno je zaposliti 1.000 mladih ljudi u grupi od 18 do 21 godine starosti zabilježen 2009. godine, a koji su neaktivni ili primaju neki od vido-

va naknada po osnovu socijalne zaštite.

Broj Roma sa stepenom stečenog obrazovanja nižim od osnovne škole treba smanjiti sa 66 odsto na 60 odsto do kraja 2015. godine, navodi se u ovom strateškom dokumentu.

Ovim dokumentom nisu planirana sredstva za finansiranje realizacije zacrtanih ciljeva. Kako je navedeno u dokumentu, sredstva potrebna za sprovođenje strategije utvrdiće Vlada RS putem donošenja godišnjih akcionih planova, a povećanje zaposlenosti može biti finansirano iz budžeta RS,

lokalnih zajednica. Računa se i na novac iz pretpristupnih fondova EU i donacija.

Ministar rada i boračko-invalidske zaštite Petar Đokić nakon usvajanja ovog dokumenta, najavio je da će Vlada Republike Srpske u roku od 45 dana izraditi Akcioni plan realizacije Strategije zapošljavanja u Srpskoj u ovoj godini koji će sadržavati operativne mjere o unapređenju zapošljavanja.

„Predloženi su realni, ostvarljivi i mjerljivi strateški ciljevi i to stimulanje ekonomskog rasta, zapošljavanja, povećanje kvaliteta posla i produktivnosti, te kvaliteta rada razvojem ljudskih potencijala”, rekao je Đokić i naglasio da je izradi ovog dokumenta prethodila dubinska analiza tržišta rada kojom je utvrđeno generalno stanje i njegov uticaj na stanje u pogledu zaposlenosti.

Prema njegovim riječima, strategija je, između ostalog, zasnovana na mjerama ekonomske politike RS za 2011. godinu, a Narodna skupština RS će svake dvije godine analizirati i razmatrati napredak u njenom sprovođenju.

Priznanja

Izbor najuspješnijih u privredi RS za 2010. godinu

Na tradicionalnoj manifestaciji „Izbor najuspješnijih u privredi Republike Srpske za 2010. godinu“, održanoj 31. marta u Kulturnom centru Banski Dvor u Banjaluci, Privredna komora Republike Srpske dodijelila je nagrade

proizvoda u vrijednosti od 65 miliona KM godišnje.

Nakon proglašenja pobjednika, premijer RS Aleksandar Džombić napomenuo je da su ovakva preduzeća privredni pokretači Srpske.

„Vlada RS je sa Privred-

ljoprivredu”, rekao je premijer Džombić i najavio da će ove godine početi sa radom i Garantni fond Republike Srpske.

Predsjednik Privredne komore RS Borko Đurić naglasio je da i u najtežim situacijama i okolnostima postoje firme koje dobro rade. On je podsjetio da je 2010. godinu obilježila ekonomska kriza koja se, između ostalog, ogledala u smanjenju investicija. Đurić je napomenuo da su mjere Vlade RS o ublažavanju efekata ekonomske krize bile veoma značajne.

Premijer Džombić dodijelio je priznanje direktoru prvonagrađenog preduzeća

privrednim društvima i pojedincima u 14 kategorija.

Premijer Republike Srpske Aleksandar Džombić proglasio je preduzeće „SHP Celeks” iz Banjaluke za najuspješnije privredno društvo u RS u 2010. godini. Direktor prvonagrađenog preduzeća Predrag Zgonjanin tom prilikom je rekao je da njegova firma izvozi više od 80 odsto

nom komorom i privrednicima definisala partnerski odnos kroz ekonomsku politiku za ovu godinu i započela veliki projekat ‘Stop poslovnim barijerama’. Očekujemo vrlo brzo izmjene i dopune zakona kojima će se suštinski ukloniti poslovne barijere. Podrška Vlade RS privrednicima ogleda se, između ostalog, i u subvencijama za izvoz i po-

Nagrađena privredna društva po kategorijama

Najuspješnije veliko privredno društvo

1. SHP Celeks a.d. Banjaluka
2. Standard a.d. Prnjavor
3. Arcelor Mittal d.o.o. Prijedor

Najuspješnije srednje privredno društvo

1. IMSS Trade d.o.o. Banjaluka
2. GMP Kompani d.o.o. Laktaši
3. Mreža Network d.o.o. Derventa

Najuspješnije malo privredno društvo

Priznanja

1. Planinsko dobro d.o.o. Nevesinje

2. Prizma d.o.o. Bijeljina

3. ELTT d.o.o. Prnjavor
Najznačajnija investicija

1. Rafinerija nafte a.d. Brod

2. Sava Semberija d.o.o. Bijeljina

3. Sanino d.o.o. Derventa

Najveći doprinos u oblasti zapošljavanja

1. Bema d.o.o. Banjaluka

2. Boksit a.d. Milići

3. Sava Semberija d.o.o. Bijeljina

Inovativnost – primjene nove tehnologije, inovacija postupaka, proizvoda i usluga

1. Kaldera kompani d.o.o. Laktaši

2. Lanako d.o.o. Banjaluka

3. Drinjača d.o.o. Šekovići

Najveći doprinos razvoju korporativne društvene odgovornosti

1. M:tel (Telekom Srpske a.d. Banjaluka)

2. Projekt a.d. Banjaluka

3. Fabrika za pocinčavanje d.o.o. Srebrenica

Najveći izvoznik finalnog proizvoda

1. Optima grupa d.o.o. Banjaluka

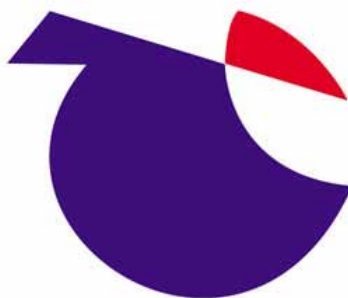
2. Mlijekoprodukt d.o.o. Kozarska Dubica

3. HPK a.d. Draksenić

U kategoriji „prepoznatljiv kvalitet i razvoj domaćih

proizvoda” doijeljene su nagrade za 15 najboljih privrednih društava iz Republike Srbije u 2010. godini.

Nagrađeni su: „Frukta trejd” Derventa za proizvod tomiko kečap, „Maksmara” Banjaluka za aluminijske ljestve, „MB Impeks” Banjaluka za zlatnu viljamovku, „Steko centar” Bijeljina za kućne brvnare, „AM Međugorje” Ba-

njaluka za sobna vrata „folija”, Banjalučka pivara za pivo „Crni Đorđe premium”, „Biznis” Banjaluka za delta blok sistem.

Među nagrađenima su „Vitaminska” Banjaluka za ajvar, „Voda kruna” Mrkonjić Grad za prirodnu izvorsku negaziranu vodu, „Krajina klas” Banjaluka za mješavinu sitnih kolača, „Mlijekoprodukt” Kozarska Dubica za trajno mlijeko „vitalija”, zatim „Plantago” Laktaši za filter čaj od nane, „Pčelica Maja” Bileća za odjeću za dojenčad, „Topling” Prnjavor za biotopling kotao na pelet, „Tri best” za teretne liftove i platforme za automobile.

Posebna priznanja – JAVNI SEKTOR

- JP POŠTE Republike Srbije – posebno priznanje za dobijanje međunarodnog poštanskog koda
- Mješoviti holding Elektroprivrede Republike Srbije – posebno priznanje za ostvareni najviši obim proizvodnje u istoriji
- Vodovod i kanalizacija a.d. Bijeljina – postignuti kvalitet u pružanju usluga
- NLB Razvojna banka a.d. Banjaluka – za najveći plasman kredita IRB RS u privredu

Posebna priznanja individualnim proizvođačima

- Trnjaci – poljoprivredna proizvodnja povrća
- Orahovina – farma krava
- Vinarija Kuzmanović, Mišinci

Posebna priznanja iz oblasti turizma

- Hotel Bosna a.d. Banjaluka – gradski hotel
- Hotel Termag Jahorina
- Šipovo i Ribnik – LTG Kompani d.o.o. Banja Luka

Privredna komora RS dodijelila je nagrade i **najuspješnijim ženama u privredi RS**, a one su uručene: **Tijani Gavrić** iz „Gavrić komerca” iz Istočnog Sarajeva, **Jeli Rikalo** iz trebinjskog „Frikoma”, **Milanki Gligić** iz bijeljinskog „Kofikoma” i **Slavici Grebenar** iz laktaškog „Pingvina” 2 B.

Sajmovi

Dani vina u Trebinju

Posljednjih dana marta u Trebinju je otvoren već tradicionalni, peti po redu, sajam vina u organizaciji Udruženja vinogradara i vinara Istočne Hercegovine - „Vinos“. Iako je ovaj dio RS, po kvalitetu zemljišta, sunca, kli-

Predsjednik RS svečano otvorio trebinjsku smotru vina

me i drugih specifičnih elemenata neophodnih za proizvodnju vrhunske kapljice, poznat još iz antičkih vremena, „Trebinjski dani vina“ slave tek peti rođendan. To je upravo period kada je vinogradarstvo i vinarstvo, nakon više decenija zamiranja, naglo obnovljeno i doživjelo pravi privredni bum. Tvrdoško crno, žilavka Vukoje, Anđelićevo blatina i mnoga druga sortna vina iz ovog kraja ovjenčana su nizom najviših priznanja na svjetskim sajmovima i preplavila prodajne i ugostiteljske objekte u regionu.

Nakon domaćinskih riječi predsjednika „Vinos“ i vodećeg lokalnog vinara Obrena Vučkoja te pozdravnog govora predsjednika opštine Dobroslava Čuka, ovogodišnju smotru svečano je otvorio predsjednik RS Milorad Dodik. „Samo veliki optimisti mogli su prije nekoliko godina da računaju na ovoliki interes za proizvodnju vina i uzgoj vinove loze na ovom prostoru. Trenutno postoji više kvalitetenih podruma kao proizvođača koji se trude da uspiju

i RS ih u tome podržava. A Trebinje, kao jedno od strateški najznačajnijih mjesta u RS, raspolaže svim resursima koji se u savremenom svijetu smatraju presudnim za budućnost, a to su voda, zemljište i stručni ljudi“ - ohrabrio je Dodik ovu izuzetno uspješnu privrednu inicijativu u istočnoj Hercegovinu.

U nastavku programa gosti sajma su imali priliku da degustiraju ne samo vrhunska vina i rakije nego i druge hercegovačke specijalitete (sir iz ulja, kajmak iz mijeha, lešo jagnjetinu itd.) uz narodnu muziku lokalnog tamburaškog orkestra „Alat“.

Obrazovanje

Muzička akademija Univerziteta u Istočnom Sarajevu

Muzička akademija Univerziteta u Istočnom Sarajevu počela je sa radom školske 1994/1995. godine na teritoriji opštine Ilidža, a od 1996. godine prostorije Muzičke akademije nalaze se u zgradi Elektrotehničkog fakulteta u Istočnom Sarajevu. Na početku rada Akademije nastava se odvijala na tri odsjeka: Opšta muzička pedagogija, Solo pjevanje i Kompozicija.

Prvi dekan Muzičke akademije bio je akademik Vojin Komadina. Njegovim nesebičnim zalaganjem, kao i zalaganjem njegovih saradnika, u otežanim, ratnim uslovima, omogućeno je odvijanje nastave i stvoreni su preduslovi da se Akademija tokom narednih godina razvije u respektabilnu ustanovu, sa rezultatima koji su joj omogućili ugled, kako na domaćem, tako i na internacionalnom planu. U proteklih 15 godina, na Akademiji je diplomiralo 186 muzičara, različitih profila.

U nastavnoj 2010/2011. godini, nastava se odvija u okviru dva studijska programa: Vokalno-instrumentalnom (sa smjerovima: Klavir, Harmonika, Gitara, Flauta, Violina, Viola, Solo pjevanje) i Muzičko-pedagoško-teorijskom (sa smjerovima: Opšta

muzička pedagogija, Kompozicija i Crkvena muzika i pjevanje).

Trenutno se na Muzičkoj akademiji školuju 292 studenta, iz Republike Srpske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne

Kamerni hor Muzičke akademije

Gore. Nastavu izvodi 60 nastavnika i saradnika.

U prethodnom periodu posebna pažnja posvećena je obogaćivanju instrumentarija, bibliotečkog fonda i opremanju prostora, čime se nastoji unaprijediti nastavni proces u najvećoj mogućoj mjeri.

Akademija je izrasla u ozbiljnu umjetničku instituciju koja svojim radom značajno doprinosi afirmaciji muzičke umjetnosti u domaćim i međunarodnim okvirima. Svoju afirmaciju ostvaruje kroz bogatu koncertnu aktivnost studenata i profesora na domaćoj i međunarodnoj koncertnoj sceni, učešće na domaćim i međunarodnim takmičenjima, brojnim muzičkim festivalima

i na zajedničkim projektima muzičkih akademija iz zemalja regiona, zatim učešće nastavnog kadra Akademije u radu žirija na domaćim i međunarodnim takmičenjima, na međunarodnim kongresima i naučnim skupovima, kao i saradnju sa domaćim kulturnim institucijama, međunarodnim organizacijama i diplomatsko-konzularnim predstavništvima i različitim medijskim kućama u zemlji i inostranstvu.

Muzička akademija je, takođe, organizator brojnih seminara, koncerata i muzičkih radionica eminentnih pedagoga i umjetnika iz zemlje i inostranstva, koji okupljaju veliki broj muzičkih pedagoga sa drugih muzičkih akademija u BiH, kao i iz nižih i srednjih muzičkih škola. Bila je i organizator značajnih projekata, kao što su: Susreti mladih pijanista Jugoistočne Evrope 2007. i 2009, 58. Svjetski trofej harmonike 2008, Prvi internacionalni festival harmonike AKORDEON ART 2010.

Punopravni je član AEC-a (Association Européenne des Conservatoires), CIA (Confédération Internationale des Accordéonistes) i CMA (Confédération Mondiale de l'Accordéon).

Turizam

Banja Laktaši

Banjsko-rekreacioni centar Laktaši jedan je od najcjenjenijih i najpoznatijih turističkih i ugostiteljskih potencijala Republike Srbije. U sklopu ovog kompleksa nalaze se Banja Laktaši i Hotel „San“ koji su istinski spoj prirodnog i urbanog,

tradicionalnog i inovativnog, te mjesto koje će zadovoljiti i najprofinjenije osjećaje i najosjetljivija čula. Banjsko-rekreacioni centar Laktaši stoga je sjecište svih puteva koji vode ka idiličnom odmoru, brizi o zdravlju, tijelu i duhu.

Položaj

Banja Laktaši nalazi se u istoimenom opštinskom/

urbanom centru, a smještena je u dolini rijeke Vrbas na 125 metara nadmorske visine. Glavne odlike lokalnog položaja Banje rezultat su topografskih elemenata opštine Laktaši, koju okružuju opštine Banjaluka, Čelinac, Prnjavor, Gradiška i

Srbac. Banja se nalazi na 20 kilometara od Banjaluke, na putu prema Gradišci i dobro je saobraćajno povezana sa okolinom.

Ljekovita svojstva vode

Banja Laktaši je jedna od najstarijih banja u Bosni i Hercegovini. Ljekovitost oligomineralne vode banje poznata je još iz doba Rimljana, a savremeniji razvoj

BANJA LAKTAŠI

banje započet je 1930. godine. Potvrdu ljekovitih svojstava vode u Banje Laktaši dali su stručni instituti iz Beča, Praga, Ljubljane i Zagreba, a najnoviju analizu je 2001. godine uradio Institut za rehabilitaciju (Služba za balneoklimatologiju) iz Beograda.

Ljekovita voda Banje Laktaši pripada kategoriji kalcijum magnezijum hidrokarbonatnih ugljenokiselih oligomineralnih homeotermi. Po svojim organoleptičkim osobinama voda je bistra, bezbojna, bez mirisa, osvježavajućeg kiselkastog ukusa. U anionsko-kationskom sastavu dominiraju joni kalcijuma i magnezijuma (koji su veoma značajni za ljudski organizam), kao i hidrokarbonatni joni. Dodatni kvalitet predstavlja količina rastvorenog ugljen-dioksida (CO₂) od 1.25 g/l.

Temperatura vode je 31 stepen Celzijusa, što je svrstava u red toplih, homeo-termalnih voda. Na osnovu nabrojanih kvaliteta, voda služi za balneoterapijske svrhe kao pomoćno ljekovito sredstvo, i to za kupanje (u kadama i bazenu) i pijenje.

Osim toga, banja pruža usluge svih ostalih fizikalnih terapija koje se danas koriste.

Turizam

Indikacije za upotrebu pijenjem

Točenje i pijenje banjske vode je potpuno besplatno.

Ljekovita voda blagotvorno utiče na pacijente sa sljedećim oboljenjima:

- hronični gastritis i duodenitis,
- funkcionalna oboljenja želuca i crijeva,
- hronični nekalkulozni holecistitis,
- stanje poslije holecistektomije,
- bilijarna diskinezija i
- oboljenja bubrega i mokraćnih puteva (mikrourolitijaza, stanje nakon odstranjivanja kamena iz mokraćnih puteva, hronični cistitisi).

Indikacije za upotrebu kupanjem

Kupanje u vodi doprinosi poboljšanju stanja organizma kod sljedećih grupa bolesti:

I grupa

- bolesti očiju (hronični konjuktivitisi i blefarokonjuktivitis, stanje nakon operacije katarakte, oštećenje i premor očiju kod

ljudi koji dugo gledaju u monitore ili su pod uticajem svjetlosnih efekata)

- bolesti neurovegetativnog sistema (ekstrapiramidalni sindrom, M. Parkinson, Mielosis funicularis, stanje poslije moždanog udara, hemiparez lakog do srednjeg stepena u prva dva do tri mjeseca od njihovog nastanka, vertebrobazilarni sindrom);
- psihijatrijska oboljenja (Neurosis anxiosa, Neurosis depresiva, Neurosis anxio-depresiva, neurastenični sindrom, psihotična stanja

pod medikamentoznom terapijom, stresne situacije, menadžerski sindrom);

- endokrinološka oboljenja – pod terapijom medikamenata (Struma diff. gl. thyreoideae, Struma nodosa gl. thyreoideae, Struma Hashimoto, Hyperthyreosis, Diabetes mellitus i komplikacije izazvane šećernom bolesti, poremećaji metabolizma).

II grupa

- bolesti srca i krvotoka (svi oblici povišenog krvnog pritiska, esencijalna

hipertenzija, stanje poslije infarkta miokarda, Angina pectoris, proširene vene, stanje poslije tromboflebitisa, bolesti periferne cirkulacije, M. Reinaldi, Buerger);

- profesionalne bolesti i bolesti rada.

III grupa

- bolesti lokomotornog sistema (degenerativni zglobni i vanzglobni reumatizam - Spondylosis, Gonarthrosis, hronični upalni reumatizam u smirenoj fazi – Arthritis rheumathoides, Lupus erythematoides, Dermatosis, Discopathia, Myalgia, stanje nakon povreda i hirurških intervencija na koštano-zglobnom sistemu).

IV grupa

- rekreacija i revitalizacija (rekreacija zdravih osoba, revitalizacija različitih stanja, kao što su

hronični umor, stres, slabo pamćenje i koncentracija, redukcija seksualnih sposobnosti i sl.).

Prije započinjanja bilo kakve terapije kupanjem, obavezan je pregled ljekara opšte prakse.

Prirodna bogatstva

Okolina Banje Laktaši obiluje brojnim prirodnim rijetkostima, privlačnim i atraktivnim izletištima. Pored najznačajnijeg prirodnog fenomena – termalne i mineralne vode, ovaj prostor se može

Turizam

pohvaliti vodotocima bogatim ribom, šumskim kompleksima, kao i velikom lovno produktivnom površinom za lov na zečeve, fazane, jarebice i srne. U blizini su i prirodni re-

mo Kovačević, turski podanici i strane diplomate i putopisci, naučnici, istraživači i geolozi, kao i naš književnik i narodni tribun Petar Kočić, koji je za nju rekao: „Ova ilidža je dosta

tel „San“, čime Laktaši dobijaju izgled banje-grada sa cjelokupnom potrebnom infrastrukturom.

Hotel „San“

U sastavu Banje Laktaši nalazi se hotel „San“ sa četiri zvjezdice. Izgrađen 1982, a nedavno potpuno renoviran, hotel raspolaže sa 84 sobe i 154 ležaja, restoranom sa 300 mjesta, salama za seminare, tv salama, zatvorenim hotelskim bazenom dimenzija 15x12,5 metara i medicinskim odjelom sa svim terapijskim sadržajima. Hotel je izuzetno pogodan za organizovanje poslovnih događaja, kao što su kongresi, konferencije, seminari i promocije. Na raspolaganju su tri konferencijske sale kapaciteta 2 x 150 mjesta i jedna od 50, što omogućuje organizaciju rada po grupama. Brojne uspješne kompanije, humanitarne i sportske organizacije ovdje su održale svoje seminare.

U hotelskom restoranu gosti mogu uživati u specijalitetima domaće i internacionalne kuhinje, a trenutke predaha i slobodnog vremena provesti na zatvorenom bazenu, koji se puni ljekovitom termo-mineralnom vodom, a čije je korišćenje besplatno za goste koji u hotelu ostaju duže od tri dana. U okviru kompleksa u toku je izgradnja vlastitog olimpijskog bazena sa pratećim sadržajima.

Hotel „San“, kao dio banjско-rekreativnog centra, po svojim sadržajima spada u red najpoznatijih u Republici Srpskoj i regionu.

zervati i pećine. Treba istaći i kulturne i sportske manifestacije koje imaju dugu i bogatu tradiciju na ovom prostoru.

Kroz istoriju

Tragovi pokazuju da je ova termo-mineralna voda korišćena još u doba Rimljana, a sve do danas u narodu se održalo vjerovanje da se bolest može izliječiti njenim prenošenjem na vodu ukoliko se voda daruje novcem. Tako se očuvao običaj da se poslije kupanja ili nakon poboljšanja stanja voda daruje sitnim kovanim novcem, a nekada i ostavljanjem odjeće pored vode.

Tek u 19. vijeku putopisci su skrenuli pažnju na ljekoviti značaj Banje Laktaši. O njoj su pisali i Ivan Frano Jukić, To-

ljekovita. Njena je ljekovitost daleko čuvena u narodu, a i sami ljekari mnogim bolesnicima preporučuju Laktašku ilidžu... što koja godina prolazi ljekovitost ove ilidže sve se više uviđa, i svijet, i seoski i varoški, hrli sa sviju strana.”

Kako je interes za Banju godinama sve više rastao, izgrađeno je i glavno vrelo sa pokrivenim bazenima i kadama.

Poslije Drugog svjetskog rata nastaju i prvi objekti u društvenom sektoru za prihvatanje gostiju i bolesnika. Izgrađeni su banjanski paviljoni i barake, a zatim i autokamp, te veliki olimpijski i dječji bazen sa banjском vodom.

Svakako, nova era u razvoju turizma na ovom području počinje 1982. godine, kada je izgrađen luksuzni Ho-

Opštine RS

Novi Grad

Opština Novi Grad je pogranična opština smještena na sjeverozapadu Republike Srpske. Cjelokupan prostor opštine je vezan za srednji i donji tok rijeke Une i donji tok rijeke Sane. Sjeverni dio opštine Novi Grad zahvata obronke planine Kozare dok

se južni dio opštine prostire pod padinama planine Grmeč.

Površina: Područje opštine obuhvata 469,4 km².

Nadmorska visina: Najviši vrh na području opštine je Križ, visine 466 m, dok je prosječna visina opštine 280 m.

Broj stanovnika područja: Opština broji oko 30.000 stanovnika.

Klimatske karakteristike: Umjerno - kontinentalna, sa jasno izraženim godišnjim dobima, relativno hladnim zimama, toplim ljetima i do-

voljnom količinom padavina.

ISTORIJAT

Novi Grad se u sačuvanim dokumentima prvi put spominje 1217. godine, pod nazivom Castrum Novum, mada historičari smatraju da je grad osnovan 1280. godine. Prema dostupnim podacima, stanovništvo Novog Grada potiče još iz perioda neolita, kada su ovaj kraj naseljavala protoilirski plemena poznata pod nazivom Mezeji. Ovaj grad je dugi niz godina bio doirna tačka zapadnog i istočnog svijeta. Tri puta se selio sa jedne obale Une na drugu, a prema sačuvanim mapama i crtežima, ostali su tragovi dvadesetak različitih lokacija grada. Sadašnja Opština Novi Grad od 1894. godine pa do 1992. godine nazivala se Bosanski Novi, a od 1992. godine nosi sadašnji naziv Novi Grad.

PRIRODNI POTENCIJALI

Rudna i mineralna bogatstva

Značajna nalazišta mrkog uglja u Lješljanskom ugljenosnom basenu (7.500.000 t) prate i ležišta bentonita (2.200.000 t).

Rezerve mineralnih sirovina i ruda:

- mrkog uglja: 25,5 mil. tona,
- laporca: 100 mil. tona,
- - gipsa: 9,8 mil. tona,
- krečnjaka: 2-3 mil. tona,

- dolomita: 20-30 mil. tona,
- bentonita: 60 000 tona,
- kvarca: 2-3 mil. tona,
- barita: 60 000 mil. tona.

HIDROGRAFSKI POTENCIJALI

Rijeke Una i Sana predstavljaju značajan vodni potencijal ove opštine, ali i cijele regije, a ujedno predstavljaju i najznačajnije površinske vodotoke opštine Novi Grad. Ukupna dužina rijeke Une je 207 km, a dužinom od 35 km protiče kroz novogradsku opštinu. Cijelim svojim tokom kroz ovu opštinu, Una teče kao granična rijeka između Bosne i Hercegovine – Republike Srpske, i Republike Hrvatske. Najveća pritoka Une na ovom prostoru je rijeka Sana, a zatim i rječica Vojskova, koja je druga po veličini rječica na novogradskoj opštini. Ukupna dužina rijeke Sane je 146 km, a dužinom od 16 km protiče kroz novogradsku opštinu. Najveća pritoka Sane na novogradskoj opštini je rječica Japra.

Opštine RS

Kao hidografski potencijal, značajan je i termomineralni izvor „Lješljani“, koji se nalazi nedaleko od Novog Grada, pokraj magistralnog puta Novi Grad – Kostajnica. Sam izvor se nalazi na obodu lješljanskog basena, u Potkozarju. To je hipotermalna voda, jer joj je temperatura na izvoru 330C. Zbog izuzetnih svojstava, lješljanska voda se može koristiti u prevenciji, liječenju i rehabilitaciji kao ljekovito sredstvo protiv: kožnih i urogenitalnih oboljenja, gastrointestinalne bolesti, bolesti respiratornih puteva, reumatskih oboljenja, bolesti metabolizma, ginekoloških oboljenja, kao i u kozmetologiji. Jezero „Petkovac“ je jezero dubine oko 20m i nalazi se na području sela Petkovac, 1 km udaljenog od rudnika gipsa, a nastalo je navoženjem jalovine i drugog materijala prilikom eksploatacije rudnika gipsa Petkovac. Opština Novi Grad ima značajne vodne potencijale, koji pružaju razne mogućnosti turističke ponude.

INFRASTRUKTURA I USLUGE

Zahvaljujući povoljnom geostrateškom položaju, Novi Grad ima dobru saobraćajnu povezanost za Hrvatskom, te sa zemljama Zapadne i Jugoistočne Evrope.

Stanje putne mreže na području opštine Novi Grad

Magistralni putevi: 50 km (Novi Grad – Bihać, Novi Grad – Banjaluka, Novi Grad – Kostajnica).

Centar Novog Grada

Regionalni putevi: 52,3 km.
Lokalni putevi: 252,05 km.
Nekategorisani putevi: 156,63 km.

Elektroenergetska mreža

Dužina elektro-distributivne mreže: 1.300 km.

Broj potrošača električne energije: 10.755 domaćinstava.

Na području opštine je instalirano 126 trafostanica, od čega 68 stubnih, 26 zidanih i 32 montažne.

Komunalna infrastruktura

Dužina vodovodne mreže: 50 km.

Pokrivenost gradskog područja vodovodnom mrežom: 95 odsto.

Broj potrošača vode sa javnog vodovoda: 11.023 potrošača.

Kvalitet vode za piće: Zadovoljava propise o kvaliteti vode u pogledu hemijske i bakteriološke ispravnosti.

Dužina kanalizacione mreže: 16,43 kilometara.

Broj priključaka na kanalizacionu mrežu: 3.038.

Pokrivenost kanalizacionom mrežom: 75 odsto gradskog područja.

Pokrivenost opštine odvozom smeća: 55 odsto.

Broj korisnika usluge odvoza smeća: 5.200.

Godišnja količina otpada: 15 000 m³.

Opštine RS

Zgrada Vijećnice izgrađena je 1888. godine

Broj kontejnera za selektivno prikupljanje otpada: 87.

Komunalni čvrsti otpad se sakuplja sanitarnim vozilima u kojima se sabija zavisno od tehničkih karakteristika vozila. KP „KOMUS“ a.d. Novi Grad deponuje prikupljeni komunalni otpad u dijelu naselja Šuća. Deponija je u eksploataciji od 1960. godine, locirana je 3 km od grada, uzvodno uz rijeku Sanu, i ukupna površina lokacije deponije je 22.700 m².

Komunikacijska infrastruktura

U Novom Gradu postoji savremena i dobro tehnički opremljena pošta. Instalirana mobilna telefonija pokriva čitavu teritoriju opštine.

Broj priključaka na mobilnu telefoniju: 23.890.

Broj priključaka na internet: 2.309

Broj telefonskih centara: 9.

KULTURA

Javna ustanova Kulturno-obrazovni centar Novi Grad nastala je 1997. godine spajanjem Zavičajnog muzeja, Doma kulture i Radničkog univerziteta. Rad ove ustanove bazira se na programskim sadržajima iz oblasti kulture i, manjim djelom, obrazovanja odraslih. Centar raspolaže sa 658 m² prostora. Najznačajnije djelatnosti ogledaju se u segmentima rada Zavičajnog muzeja i više sekcija Centra. Zavičajni muzej, u sklopu JU Kulturno-obrazovnog centra, više od 35 godina sistematski prikuplja, obrađuje i izlaže kulturno blago novogradske opštine predstavljeno izuzetno bogatom etnografskom i arheološkom zbirkom. Posebno je značajna galerijska djelatnost. Od 1985. godine organizuje se

Likovna kolonija „Rakani“, na kojoj su učestvovali najznačajniji slikari sa prostora bivše Jugoslavije i kroz čiji se fundus može pratiti razvoj modernog slikarstva u posljednjih pedeset godina na ovom području. Djela Ćelića, Karanovića, Berbera, Antonovića, Damjanovskog, Ramića, Mandića, Klepe, Miljuša, Kneževića, Kopanje, Lalića i drugih autora a svjedoče o kvalitetu kolonije. Zbirka slika broji više od 400 djela i jedna je od najvrijednijih u BiH. Posebno mjesto u galerijskoj zbirci zauzima Legat akademika Stojana Ćelića, vrhunskog slikara, likovnog kritičara, teoretičara i pedagoga koji je rođen u Novom Gradu. Ovaj legat je proglašen nacionalnim kulturnim spomenikom BiH 2005. godine i broji 41 djelo (slike, crteži, grafike).

Kao nosilac kulturnih aktivnosti grada, unutar Kulturno-obrazovnog centra, formirano je više sekcija, od kojih najveći KUD „Una“ sa preko 200 aktivnih članova, organizovanih u četiri folklorne grupe, gradski hor, duvački orkestar, dva muzička ansambla, te mušku i žensku pjevačku grupu. KUD „Una“ iza sebe ima veliki broj manifestacija u zemlji i inostranstvu (zemlje Balkana), te je zapažen kao ozbiljno i kvalitetno društvo, o čemu svjedoče brojne nagrade i priznanja.

Stara zgrada Vijećnice je sagrađena 1888. godine u pseudomavarskom stilu koji je specifičan vid eklektizma karakterističnog za period austro-ugarske okupacije. Ovaj

Opštine RS

objekat predstavlja malo remek-djelo u pogledu dispozicije, sklada poporcija i dobro pronađene mjere arhitektonskih ukrasa. Najveću vrijednost Vijećnice predstavlja njena fasadna dekoracija, ali i dekorativno bogatstvo uopšte. Bez obzira na njene relativno male gabarite, zbog svoje dekorativnosti i upečatljivosti, ubraja se u red najskladnijih objekata na cijelom prostoru BiH.

Nakon Drugog svjetskog rata objektu Stare gradske vijećnice je promjenjena namjena u Zavičajni muzej. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika 2006. godine donijela odluku kojom se istorijska građevina - Vijećnica u Bosanskom Novom/Novom Gradu proglašava nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Javna ustanova Narodna biblioteka Novi Grad je najstarija kulturna institucija u gradu. U njoj se čuvaju stare i vrijedne knjige sa pečatom Srpske čitaonice iz 1899. godine. Narodna biblioteka osnovana je 28.11.1957. godine u tadašnjem Bosanskom Novom, a 28.11.1961. godine dobija naziv narodna biblioteka „Kazimir Ćurak“. Do 1978. godine, poslovala je kao samostalna institucija, kada ulazi u sastav Radničkog univerziteta u Novom Gradu, sve do 1999. godine. Tada ponovo započinje sa-

mostalno poslovanje. Zgrada u kojoj je smještena odlikuje se dekorativnom arhitekturom iz perioda austrougarske vladavine.

Unutrašnjost Biblioteke sastoji se od 140m² neuslovnog prostora, u kojem je smješteno oko 25.000 knjiga, zajednička čitaonica za djecu

Narodna biblioteka Novi Grad

i odrasle, kao i prostor pozajmnog odjeljenja.

Pored svakodnevnog rada sa čitaocima, biblioteka organizuje književne večeri, promocije knjiga, izložbe posvećene znamenitim ličnostima, te aktivno učestvuje na promovisanju svih kulturnih dešavanja u opštini Novi Grad, koja je i njen osnivač.

Biblioteka se finansira iz sredstava Ministarstva prosvjete i kulture za plate zaposlenih, a iz budžeta opštine, za materijalne troškove i manje projekte.

OBRAZOVANJE

Na području opštine trenutno postoji jedna predškolska ustanova – Dječiji vrtić „Pčelica Maja“, čiji je osnivač opština Novi Grad. Djeca u vrtiću raspoređena su u tri grupe (jaslička, mlađa i starija grupa), od kojih svaka u prosjeku broji oko 20 djece

Na području opštine Novi Grad postoje četiri centralne osnovne škole, u čijem su sastavu 20 područnih škola.

Srednje obrazovanje u opštini Novi Grad je organizovano kroz dvije škole, i to Gimnaziju „Petar Kočić“ (opšti smjer, društveno-jezički smjer i računarsko-informatički smjer) i Srednju školu „Đuro Radmanović“ (sa smjerovima: poslovno-pravni tehničar, ekonomski tehničar, trgovac, mašinski tehničar, tehničar drumskog saobraćaja, vozač, konobar,

kuhar, automehaničar, obradivač metala rezanjem, bravar i varilac).

TURIZAM

Prirodni turistički potencijali, najzastupljeniji na ovom području su:

- hidrološki,
- geomorfološki i
- biogeografski.

Najzastupljeniji su hidrološki potencijali u koje spadaju: ijeka Una sa pritokama, rijeka Sana sa pritokama, termomineralni izvor Lješlja-

Opštine RS

ni, brojni izvori i vrela najznačajniji su hidrološki potencijali. Okosnicu budućeg turističkog razvoja opštine čine rijeke Una i Sana i termomineralni izvor Lješljani. Termomineralna voda „Lješljani“ poznata je mjesnom stanovništvu od davnina, ali su sistematika bušenja do dubine od 700 m završena tek 1993. godine.

Temperatura same vode na izvoru je 32–330°C, po čemu se uvrštava u hipotermalne mineralne vode. Utvrđeno je da ova voda pripada kategoriji mineralnih, visokoalkalnih, natrijum-hloridnih voda. Lješljanska voda se može koristiti za liječenje, prevenciju ili rehabilitaciju raznih oboljenja, kao što su: kožna, gastrointestinalna, urogenitalna, reumatska i ginekološka oboljenja i bolesti metabolizma. Posebno se uspješnom pokazala u liječenju psorijaze.

Sa balneološkog stanovišta, ova voda ima velike vrijednosti, te predstavlja najznačajniji turistički potencijal novogradske opštine. Trenutno se na ovom lokalitetu nalaze tuševi, otvoreni bazen, restoran i bungalovsko naselje u izgradnji. Urađena je kompletna projektna dokumentacija za izgradnju zatvorenog bazena, centralnog objekta banjско-lječilišnog centra i za flaširanje lješljanske vode.

Najznačajniji geomorfološki potencijali su: Rodića pećina u ataru sela Blatna,

ogranci planina Grmeča i Kozare i aluvijalne ravni rijeka Une i Sane.

Biogeografske vrijednosti opštine se odnose na bogatstvo biljnim i životinjskim svijetom, od kojih je posebno značajno bogatstvo ribljim vrstama u vodama Une i Sane, te fond divljači u šumama opštine. Biogeografski potencijali

Banja Lješljani - bazen

opštine predstavljaju realnu osnovu za razvoj lovnog i ribolovnog i eko turizma. Kao potvrda ovog značaja je i postojanje četiri lovačka i jedno ribolovno udruženje, koja svojim aktivnostima doprinose održavanju flore i faune kraja.

Antropogeni potencijali na području opštine Novi Grad su:

- arheološka nalazišta,
- spomenici kulture i
- folklor, narodni običaji, kulturne manifestacije i sportska takmičenja.

Od arheoloških nalazišta posebno je značajan lokalitet Mekote, koji pripada kasnom bronzanom dobu i halštatu, u rasponu od 8. vijeka stare ere

do početka nove ere. Iskopavanja na ovom lokalitetu su vršena 80-ih godina prošlog vijeka, kada je otkriveno 389 grobova sa preko 1.500 različitih grobnih nalaza od bronzе, keramike, jantara, kože i željeza. Posebno su značajni ostaci kompletnog rudarsko-metalurškog pogona u dolini riječce Japre, jer se od japranskog željeza izrađivalo

oružje za rimske legije u Panoniji – koplja, mačevi, štitovi, kacige i sl.

Najznačajniji spomenici kulture su sakralni objekti – crkve i džamije, te nekoliko starih građevina, od kojih se najviše ističu Stara gradska vijećnica i Biblioteka, kao i spomenici iz prošlosti i savremena arhitektonska ostvarenja.

Stara gradska vijećnica – sagrađena

u neomaurskom stilu 1888. godine sa mnogo elemenata orijentalne umjetnosti i bečke secesije. Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH proglasila ju je 2006. godine nacionalnim spomenikom. Za projekat restauracije i zaštite Stare gradske vijećnice u Novom Gradu Evropska komisija je odobrila 1.000.000,00 evra iz sredstava Predpristupnih fondova – IPA 2010.

Na području opštine Novi Grad zastupljena je i tradicionalna arhitektura. Na podgrmečkom dijelu opštine Novi Grad dominiraju stare autohtone kuće „šeperuše“. U potkozarskom dijelu opštine dominiraju stare kuće „brvnare“, a u mjestu Gornje Vo-

Opštine RS

dičevo postoji cijeli sklop, odnosno kompozicija ovih kuća, što predstavlja izuzetnu vrijednost za razvoj seoskog turizma. Ove kuće su dosta očuvane, a građene su prije oko 100 godina, što uvećava njihov značaj. w

Posebnu vrijednost predstavlja i Zbirka zavičajnog muzeja, Etnografska zbirka, te Likovna galerija. Veoma značajan je i Legat Stojana Čelića, koji je Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika proglasila nacionalnim spomenikom BiH. Ovaj nacionalni spomenik čini 41 djelo, i to: četiri ulja na platnu, šest crteža i 31 grafika. Nacionalni spomenik smješten je u Kulturno-obrazovnom centru *Unska regata* (zgrada Muzeja) u Novom Gradu.

Najznačajnije kulturne i sportske manifestacije na području opštine su: Internacionalna Una regata, Likovna kolonija Rakani, Dani na Sani, Dan opštine – Petrovdan, sportske manifestacije (turniri i takmičenja), Dani meda, pčelarstva i zdrave hrane i Podgrmečka stolica.

Smještajni kapaciteti:

- Motel „Novi Sanatron“, u Novom Gradu, koji raspolaže sa 30 ležaja i restoranom;
- Motel „Ada“ koji se nalazi pokraj magistralnog puta Novi Grad-Bihać i raspolaže sa 28 ležaja i restoranom;

- Motel „La Liberta“ u Novom Gradu, sa 25 ležaja;
- Motel „Arena“, koji se nalazi pored magistralnog puta Novi Grad – Kostajnica, sa 33 ležaja;
- Gostionica „Mlin na Adi“ u Novom Gradu, sa 10 ležaja
- BRC „Slatina – Lješljani“, sa 12 bungalova po šest ležaja (planirano još 14 bungalova);

Unska regata

- Prenosište: „Erc“, sa 10 ležaja;
- Prenosište „IN“, Rujiška, sa šest ležaja;
- privatni smještaj u ruralnim domaćinstvima (26 domaćinstava, sa 136 ležaja).

SPORT

Sport je dobro razvijen i organizovan je u klubovima koji njeguju mnoge sportske discipline – fudbal, košarka, rukomet, tenis, karate, kik boks, šah, sportovi na vodi i odbojka. U gradu trenutno djeluje 17 aktivnih sportskih

klubova, koji okupljaju nešto više od 800 članova.

Na području opštine takođe postoji i Sportsko-rekreativni centar „Mlakve“, u čijem se sastavu nalazi uređen fudbalski stadion, sa svim pratećim objektima, tribinama i pomoćnim igralištima, kao i JP Gradski sportski centar „Sportska dvorana“ u kojoj se odvijaju FV, te treninzi i utakmice za košarke, rukomet, karatea i malog fudbala. U njegovom sastavu su i otvorena klupska igrališta, uređeno tenisko igralište bez prateće infrastrukture i betonsko igralište sa natkrivenim tribinama za 300 gledalaca.

PRIVREDA

Velike firme koje su postojale na području opštine Novi Grad („Sana“, „Lignošper“) transformisane su procesom privatizacije, tako da danas na području opštine dominiraju mala i srednja preduzeća (138 subjekata) i samostalne djelatnosti – trgovačke, zanatske i ugostiteljske radnje (638 subjekata).

U oblasti proizvodno-prerađivačke industrije dominiraju drvna, tekstilna, metaloprerađivačka, građevinska i elektro-industrija, sa sljedećim proizvodima:

Opštine RS

Panorama Novog Grada

- u oblasti drvene industrije: namještaj, građevinska stolarija, drveni briketi i košnice za pčele;
- u oblasti tekstilne industrije: muško i žensko rublje, radna odijela, sportska i pčelarska oprema;
- u oblasti mašinstva, energetike i metalne industrije: protivpožarni uređaji, osigurači, vijci, ekseri, metalna i plastična stolarija, cisterne, bačve, konstrukcije od metala, rezervoari, ograde, poljoprivredne i druge mašine;
- u oblasti građevinarstva: kvadra, ivičnjaci, betonske cijevi, zidarski proizvodi, i drugi pločasti proizvodi za građevinarstvo. U ovoj oblasti značajno je napomenuti da se na području opštine Novi Grad eksploatišu dolomit, krečnjak, gips i kameni granulati, te se proizvode i kameni agregati, staklarski griz, kameno brašno i kameni

granulat, koji se prerađuje za betoniranje, nabaču, nasipanje puteva, asfaltiranje i sl.

Najveći proizvođači hrane na području opštine su: ZZ „Agrojapra“ (brašno, proizvodi od bundeve, ulje), „Rodić sokovi“, „Eko Pam“ (šampinjoni, maline), „Euro Fani“ (vino, sokovi), „Dašić produkt“ (aditivi za prehrambenu industriju) i drugi.

U sektoru drumskog saobraćaja i transporta, taksi prevoza, autoškola, autoservisa, osiguravajućih društava i špedicija i ostalih djeluje oko 58 privrednih subjekata, od čega 41 autoprevoznik, sa ukupno 60 kamiona i 24 autobusa, 10 autoservisa, četiri tehnička pregleda, sedam osiguravajućih kuća, četiri špediterskih, od kojih su dvije domaće.

Poljoprivreda

Ukupna površina Novog Grada je oko 470 km², od če-

ka na obradivo zemljište otpa- na nešto više od 44 odsto, na pašnjake oko 11 odsto, a na trstike, šume i neplodno zemljište oko 45 odsto. Na ovoj teritoriji razlikuju se dva poljoprivredna reiona – aluvijalne ravni rijeka Une i Sane i njihovih pritoka i pobrđa Podgrmeča i Potkozarja. Oba reiona, sa svojim specifičnostima, pogodna su za razvoj poljoprivrede proizvodnje. Na racionalnu upotrebu zemljišta utiče stručna i kontrolisana upotreba mineralnih đubriva i sredstava za zaštitu bilja, dok je nepovoljna okolnost neadekvatna veličina posjeda.

Oranice su po površini (84 odsto od ukupne obradive površine) dominantna i najkvalitetnija kategorija poljoprivrednog zemljišta.

Ratarsko-povrtnarska proizvodnja

Prema procjeni Odjeljenja za privredu i društvene djelatnosti opštine Novi Grad, površine zasijane žitaricama su se u periodu od 2007 – 2009. godine smanjile, a najzastupljenije kulture su kukuruz i pšenica. Površine zasijane povrćem u istom periodu ostaju približno iste, a najzastupljenije kulture su krompir i pasulj, dok površine pod stočnim krmnim biljem, poslije naglog povećanja, imaju tendenciju laganog pada. Najzastupljenija krmna kulura je lucerka.

Proizvodnja bundeve golice započeta je u saradnji sa ZZ „Agrojapra“ iz Donjih Agića. Tako je 2007. Godine bundeva zasijana na 5,95 ha,

Opštine RS

2008. godine na 8,2 ha, a 2009. godine na 3,95 ha. Oscilacija u zasijanim površinama može se obrazložiti poteškoćama do kojih dolazi prilikom uvođenja nove proizvodnje. Kapacitet uljare koju ima ZZ „Agrojapra“ je 10.000 litara bundevinog hladno cijedenog ulja, ili 20.000 litara hladno cijedenog suncokretovog ulja godišnje, tako da se površine zasijane bundevom golicom mogu još povećavati kako bi kapacitet uljare bio u potpunosti iskorišćen. ZZ „Agrojapra“ iz Donjih Agića organizuje i kreditira proizvodnju sjemenki za zajedružnu finalnu preradu hladno cijedenog ulja, te se očekuje i dalje povećanje površina zasijanih bundevom golicom.

Proizvodnja u zaštićenom prostoru

Prema podacima Odjeljenja za privredu, proizvodnja u plastenicima je zasnovana na površini od oko jednog hektara, sa tendencijom rasta. Najveći broj plastenika se nalazi uz rijeku Unu, na području sela Blatne, Rudica i Gornjih i Donjih Rakana, pa postoji mogućnost organizovanog otkupa. U plastenicima se uglavnom uzgaja paprika, paradajz i krastavac ali se zbog veće ekonomičnosti u proizvodnji uvode i druge kulture kraće vegetacije – salata i špinat. Proizvodnja u kontrolisanim uslovima ima tendenciju povećanja u cilju ekonomičnosti proizvodnje. U porastu je i plastenička proizvodnja rasada, najviše paprike i paradajza. Trenutno u opštini Novi Grad ima pet registro-

Ušće Sane u Unu nalazi sa na samom ulazu u Novi Grad

vanih proizvođača rasada, koji proizvedu oko 194.000 rasada u čašama. Ovi proizvodi nemaju problem sa plasmanom jer se u velikoj mjeri rasad plasira na područja susjednih opština u Federaciji. U stabilnim uslovima privređivanja povrtarska proizvodnja je jedna od najefektivnijih i najefikasnijih proizvodnji u poljoprivredi. Pruža velike mogućnosti, ali kako nedostaju prerađivački kapaciteti, još uvijek ne zauzima ono mjesto koje bi po ekonomskom značaju trebalo da ima.

Voćarstvo

Važna poljoprivredna grana u opštini Novi Grad je voćarstvo. Na području opštine najveći broj proizvođača voća se bavi intenzivnom proizvodnjom jabuke i kruške na površini od 37,5 hektara, dok su ostale vrste (šljiva, breskva, višnja, maline, kupine i jagoda)

zastupljene nedovoljno i sporadično na površini od oko 8,0 hektara.

U opštini je registrovan jedan proizvođač sadnica voća, koji u periodu 2007-2009. godine bilježi konstantan rast proizvodnje i ima obezbijeđeno tržište za kompletan sadni materijal.

Na području opštine postoji prognozno-izvještajna stanica koja je smještena u selu Kuljani koja pruža mogućnost samostalnog vođenja zaštite u okviru udruženja voćara. Za bolju pokrivenost područja opštine neophodno je nabaviti još jednu prognozno-izvještajnu stanicu.

Stočarstvo

Stočarstvo je vodeća poljoprivredna grana u opštini. Pomaže biljnu proizvodnju, ima velikog udjela u prihodima poljoprivrednih proizvođača i

Opštine RS

Industrijska zona „Poljavnice“

utiče na razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Najrazvijenija grana stočarstva je govedarstvo, koje u okviru stočarske proizvodnje učestvuje sa 30 odsto. Pored govedarstva, zastupljeni su ovčarstvo, svinjogojstvo, peradarstvo i pčelarstvo.

Najviše se gaje krave i steone junice. Tovnih bikova je malo, s obzirom na to da je intenzivno stajsko stočarstvo slabo razvijeno. Procenat krava i steonih junica u ukupnom fondu je veoma visok, što rezultira relativno velikom proizvodnjom mlijeka. Dnevne količine otkupljenog mlijeka od prerađivača kreću se oko 11.000 litara.

Proizvodnja mlijeka

Proizvodnja kravljeg mlijeka rezultanta je broja muznih krava i prosječne mliječnosti

po muznom grlu. Mliječnost po muznom grlu, u prvom redu, zavisi od rasnog sastava, načina držanja, pravilne ishrane.

Pčelarstvo

Pčelarstvo ima dugu tradiciju u ovim krajevima. Sa porastom tražnje i širenjem pčelarskih proizvoda, ova djelatnost postaje veoma atraktivna i ekonomski progresivna grana.

Pored porodičnih, individualnih gazdinstava, na teritoriji opštine osnivane su i veće organizacione jedinice u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, odnosno farme.

Klimatske i geografske karakteristike opštine pogoduju razvoju pčelarstva, a med je sve traženija roba na tržištu. Novogradski pčelari su većim dijelom okupljeni oko Društva pčelara Novi Grad, koje je osnovano 1997. godine. Trenutno

udružena 44 člana posjeduju 2.500 košnica. Proizvodnja meda je osnovna djelatnost većine pčelara, a samo manji broj iskusnih pčelara proizvode polen, matičnu mliječ i propolis. Na području opštne godišnje se proizvede oko 60 tona meda, ali do sada nije bilo organizovanog otkupa meda. U planu je da se otkup organizuje preko Zemljoradničke zadruge „Agro-una“ iz Donjeg Vodičeva, koja ima vlastitu punionicu meda i bavi se proizvodnjom mednih pogača. „Dani meda“, manifestacija posvećena pčelarstvu, kao proizvodnji sa velikim mogućnostima, održavaju se tradicionalno svake godine.

Investicioni potencijal

Industrijska zona „Poljavnice“ sastoji se od tri cjeline, i to:

1. starog dijela Industrijske zone, koji čine firme koje rade već preko 50 godina, kao što je dio koji zauzima preduzeće bivši „Lignošper“, a gdje se trenutno nalazi sedam firmi. Ovaj dio poslovne zone obuhvata površinu od 184.869 m² i uglavnom ima uređenu potrebnu infrastrukturu;
2. novog dijela Industrijske zone, koji je još 2004. godine prodat investitorima koji su sagradili potpuno nove objekte. Najveći broj njih je organizovao proizvodnju ili je u fazi njenog organizovanja. U ovom dijelu Industrijske zone se nalazi 10 firmi, na površini od 56.437 m². Potrebno je još kvalitetno riješiti pitanje vode,

Opštine RS

- el.energije, kanalizacije i otpadne vode, putne komunikacije i dr;
3. Trećeg dijela Industrijske zone, koji čini zemlja u vlasništvu opštine Novi Grad ili je u toku postupak rješavanja vlasničkih odnos. Ovaj dio se prostire na površini od 130.153 m².

Rekreativni centar „Banja Slatina – Lješljani“. - Cjelokupna zona BRC – Lješljani, površine 595,93 hektara, proglašena je područjem od velikog društvenog interesa i kao takva je obrađena u regulacionom planu, što čini kvalitetnu podlogu za prostorno uređenje.

Rekreativni centar „Motel ADA“. – Planirano je objedinjavanje turističkih potencijala opštine koji se vežu za rijeku Unu.

Logističko-transportni centar. – Planirano je jačanje i unaprijeđenje funkcije željeznice, carine, špedicije i drumskog saobraćaja na području opštine, što predstavlja dobru razvojnu šansu opštine.

Potencijalne BROWNFIELD investicije

- Kasarna u Svodni,
- Upravna zgrada „Sane“, „Stanoservis“, „Neimar“, Hotel „Una“, Robna kuća „Jedinstvo“, Upravna zgrada „Lignošpera“ i slobodno zemljište „Lignošpera“, „Ener Novi“, „Simpromaks“ su firme koje slabo posluju te postoji mogućnost

Mr Snježana Rajilić

otkupa njihove imovine ili uspostavljanja poslovnog partnerstva.

Izjava načelnice opštine Novi Grad mr Snježane Rajilić

Novi Grad u 2020. godini je mjesto koje svojim inspirativnim životnim ambijentom i perspektivnim ekonomskim okruženjem pruža uslove za ostanak i lagodan život svojih stanovnika. To je grad koji svoj razvoj temelji na kvalitetnim ljudskim resursima, prirodnim bogatstvima, razvijenoj društvenoj infrastrukturi i uspješnim preduzećima koja obezbjeđuju dovoljan broj radnih mjesta za svoje stanovnike.

Jaka ekonomska osnova, zasnovana na vlastitim resursima i znanju, upotpunjena kvalitetnim društvenim ambijentom, kulturne različitosti, funkcionalna društvena infrastruktura prilagođena potrebama stanovnika, kao i visok stepen socijalne brige i ekološke svijesti, ono je što grad čini evropskim

i stimulativnim životnim ambijentom.

Novi Grad je sredina sa razvijenom ekonomijom, sa razvijenim turističkim sektorom u ruralnim područjima, koja je socijalno senzibilna i atraktivna za život mladih. Infrastruktura opštine je funkcionalna, u potpunosti prilagođena potrebama njenih stanovnika i uređena po evropskim normama. Napredak zajednice je zasnovan na saradnji civilnog društva i savremene lokalne uprave, kao i visokom stepenu brige o kulturno-istorijskoj i prirodnoj baštini i zaštiti životne sredine.

Entuzijazam stanovnika Novog Grada, spremnost na usvajanje novih znanja i vještina, kao i spremnost na rad, pored korišćenja vlastitih resursa, dobre komunikacione poveznosti sa velikim regionalnim centrima i postignut visok stepen ruralnog razvoja predstavljaju ključne faktore razvoja naše opštine u budućem periodu.

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија**

Тел: 00 381 11 324 6633

Факс: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs